

SYLABUSDOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA: **2023/2024 – 2025/2026**

(skrajne daty)

Rok akademicki 2024/2025

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Dietetyka
Kod przedmiotu*	NZPOP-D
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Medycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Nauk o Zdrowiu, Zakład Dietetyki
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Poziom studiów	studia pierwszego stopnia
Profil	praktyczny
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok II, semestr III
Rodzaj przedmiotu	Kierunkowy; C- Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwa
Język wykładowy	polski
Koordinator	Mgr Paulina Kut
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Mgr Paulina Kut

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykład	Ćw.		Konwersatorium	Lab.		Seminarium	ZP		Praktyki	Inne (np. samokształcenie)	Liczba pkt. ECTS
		audytoryjne	laboratoryjne		laboratoria	Laboratoria CSM		Zajęcia Praktyczne	Zajęcia Praktyczne CSM			
III	10	15										1

1.2. Sposób realizacji zajęć zajęcia w formie tradycyjnej zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)**

ZALICZENIE Z OCENĄ

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość anatomii i fizjologii przewodu pokarmowego człowieka
--

3. cele, efekty uczenia się, treści Programowe i stosowane metody Dydaktyczne

3.1 Cele przedmiotu

C1	Przygotowanie studenta do zinterpretowania i rozumienia wiedzy dotyczącej zasad racjonalnego odżywiania dzieci, młodzieży i dorosłych oraz określania zakresu żywienia w stanie zdrowia i choroby
----	---

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Definiuje zapotrzebowanie (ilościowe i jakościowe) organizmu na składniki pokarmowe niezbędne do utrzymania życia w warunkach zdrowia i choroby.	CW.22
EK_02	Wymienia zasady żywienia osób zdrowych w różnym wieku i charakteryzuje istotę żywienia dojelitowego i pozajelitowego.	CW.23
EK_03	Zna zasady profilaktyki i leczenia dietetycznego oraz powikłania dietoterapii.	CW.24
EK_04	Zna rodzaje i zastosowanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego.	C.W.25
EK_05	Ocenia stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania Podmiotowego oraz prowadzi poradnictwo w zakresie żywienia dorosłych oraz dzieci zdrowych.	CU.35
EK_06	Stosuje wybrane diety terapeutyczne w otyłości, niedożywieniu, cukrzycy, hyperlipidemii, nadciśnieniu tętniczym, chorobach serca i naczyń krwionośnych, trzustki i wątroby.	CU.36
EK_07	Dobiera środki specjalnego przeznaczenia żywieniowego w ramach zalecenia lekarskiego oraz informuje o ich dawkowaniu/stosowaniu.	CU.37
EK_08	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_Ko7

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Metabolizm człowieka i energetyczność diety. Normy żywienia dla populacji Polski.
Woda jako składnik pokarmowy. Konsekwencje odwodnienia.
Rola białek, tłuszczów i węglowodanów w diecie człowieka. Konsekwencje zdrowotne nadmiaru lub niedoboru makroskładników w diecie.
Rola witamin i mikroelementów w diecie. Źródła witamin w pożywieniu. Konsekwencje nadmiaru i niedoboru witamin.
Żywienie w stanach fizjologicznych.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych

Treści merytoryczne
Żywienie w chorobach żołądka i jelit.
Żywienie w chorobach wątroby, trzustki i pęcherzyka żółciowego. Żywienie dojelitowe i pozajelitowe.
Żywienie w zespole metabolicznym (nadciśnienie tętnicze, miażdżyca tętnic, cukrzyca typu II, otyłość) oraz chorobach układu krążenia.
Żywienie w chorobach nerek.
Żywienie w stanach niedożywienia, wyniszczenia organizmu i chorobach nowotworowych. Żywienie w chorobach neurologicznych.
Żywienie dzieci i młodzieży.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny

Ćwiczenia audytoryjne: filmy dydaktyczne, metody projektów

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	KOLOKWIMUM ZALICZENIOWE	w
EK_02	KOLOKWIMUM ZALICZENIOWE	w
EK_03	KOLOKWIMUM ZALICZENIOWE	w
EK_04	KOLOKWIMUM ZALICZENIOWE	W
EK_05	KOLOKWIMUM ZALICZENIOWE ,OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ćw.
EK_06	KOLOKWIMUM ZALICZENIOWE, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ćw.
EK_07	KOLOKWIMUM ZALICZENIOWE OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ćw.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest uzyskanie pozytywnej oceny (minimum 3,0) z zaliczenia każdego efektu uczenia się.

Wykład -zaliczenie

Obecność na wykładach 100% (wg. listy obecności).

Kolokwium- test wiedzy jednokrotnego/wielokrotnego wyboru.

- Kryteria oceny:

- 5,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 93-100%
- 4,5 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 85-92%
- 4,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 77-84%
- 3,5 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 69-76%
- 3,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 60%-68%
- 2,0 – student zaliczył efekty uczenia się poniżej 60%

ĆWICZENIA AUDYTORYJNE – ZALICZENIE Z OCENĄ

Obecność na ćwiczeniach 100% (wg. listy obecności).

Kolokwium- test jednokrotnego/wielokrotnego wyboru.

- Kryteria oceny:

- 5,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 93-100%
- 4,5 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 85-92%
- 4,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 77-84%
- 3,5 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 69-76%
- 3,0 – student zaliczył efekty uczenia się na poziomie 60%-68%
- 2,0 – student zaliczył efekty uczenia się poniżej 60%

Kryteria oceny umiejętności- ocena bieżąca:

- 5.0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, jest dobrze przygotowany, bardzo dobrze zna zasady profilaktyki i leczenia dietetycznego oraz powikłania dietoterapii.
- 4.5 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, dobrze zna żywienie w różnych jednostkach chorobach, zasady profilaktyki i leczenia dietetycznego.
- 4.0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, jest poprawiany, dobrze zna zasady profilaktyki i leczenia dietetycznego.
- 3.5 – student uczestniczy w zajęciach, jego zakres przygotowania nie pozwala na całościowe przedstawienie omawianego problemu, dostatecznie zna żywienie w różnych jednostkach chorobach, często jest poprawiany.
- 3.0 – student uczestniczy w zajęciach, dostatecznie zna żywienie w różnych jednostkach chorobach, jednak często popełnia błędy.
- 2.0 – student biernie uczestniczy w zajęciach, wypowiedzi są niepoprawne merytorycznie, nie zna żywienia w różnych jednostkach chorobach, często jest poprawiany.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
GODZINY KONTAKTOWE	
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów:	
ZAJĘCIA TEORETYCZNE (WYKŁADY, ĆWICZENIA, ĆWICZENIA/ CSM)	25
ZAJĘCIA PRAKTYCZNE/ ZAJĘCIA PRAKTYCZNE/ CSM	
PRAKTYKA ZAWODOWA	
ĆWICZENIA KLINICZNE	
Godziny kontaktowe poza harmonogramem studiów (udział w konsultacjach, zaliczeniach, egzaminie)	
UDZIAŁ W KONSULTACJACH	3
UDZIAŁ W ZALICZENIACH, EGZAMINIE	2
GODZINY NIEKONTAKTOWE	
WYNIKAJĄCE Z HARMONOGRAMU STUDIÓW - SAMOKSZTAŁCENIE	
GODZINY NIEKONTAKTOWE – PRACA WŁASNA STUDENTA (PRZYGOTOWANIE DO ZAJĘĆ, NAPISANIE REFERATU, PRZYGOTOWANIE DO ZALICZEŃ, EGZAMINU)	5
SUMA GODZIN	35
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	1

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	-
zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CIBOROWSKA H., CIBOROWSKI A.: DIETETYKA: ŻYWIENIE ZDROWEGO I CHOREGO CZŁOWIEKA. WYDAWNICTWO LEKARSKIE PZWL, WARSZAWA 2020. 2. KUNACHOWICZ H., NADOLNA J., PRZYGODA B., IWANOW K.: WARTOŚĆ ODŻYWCZA WYBRANYCH PRODUKTÓW SPOŻYWCZYCH I TYPOWYCH POTRAW. WYDAWNICTWO LEKARSKIE PZWL, WARSZAWA 2012. 3. GRZYMISŁAWSKI M., GAWĘCKI J.: ŻYWIENIE CZŁOWIEKA ZDROWEGO I CHOREGO, TOM 2. WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN, WARSZAWA 2012. 4. MARIAN GRZYMISŁAWSKI (RED.). DIETETYKA KLINICZNA. PZWL WYDAWNICTWO LEKARSKIE, WARSZAWA 2019.
<p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CIBOROWSKA H., RUDNICKA A.: DIETETYKA: ŻYWIENIE ZDROWEGO I CHOREGO CZŁOWIEKA. WYDAWNICTWO LEKARSKIE PZWL, WARSZAWA 2018. 2. GAWĘCKI J.: ŻYWIENIE CZŁOWIEKA. PODSTAWY NAUKI O ŻYWIENIU. WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN, WARSZAWA 2017. 3. NORMY ŻYWIENIA DLA POPULACJI POLSKI I ICH ZASTOSOWANIE, PZH, 2020. 4. KUNACHOWICZ H., NADOLNA J., PRZYGODA B., IWANOW K.: WARTOŚĆ ODŻYWCZA WYBRANYCH PRODUKTÓW SPOŻYWCZYCH I TYPOWYCH POTRAW. WYDAWNICTWO LEKARSKIE PZWL,

WARSZAWA 2015.

5. GRZYMISŁAWSKI M., GAWĘCKI J.: ŻYWIENIE CZŁOWIEKA ZDROWEGO I CHOREGO, TOM 2. WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN, WARSZAWA 2019.
6. MARIAN GRZYMISŁAWSKI (RED.). DIETETYKA KLINICZNA. PZWL WYDAWNICTWO LEKARSKIE, WARSZAWA 2019.
7. CHEVALLIER L : 51 ZALECEŃ DIETETYCZNYCH W WYBRANYCH STANACH CHOROBYCH. WYD. ELSERVIER URBAN & PARTNER, WROCŁAW 2010.
8. SZOSTAK –WĘGIEREK D: ŻYWIENIE KOBIET W CIAŻY . WARSZAWA, PZWL 2015,7-60
9. NEHRLING –GUGULSKA: (RED): KARMIEŃ PIERSIĄ W TEORII I PRAKTYCE. MEDYCYNĄ PRAKTYCZNA 2017.
10. MAKAROWSKA M., MUSIAŁOWSKA D.: INSULINOOPORNOŚĆ W POLSKIEJ KUCHNI. JK, ŁÓDŹ 2018
11. LAUGHIN A.: WĄTROBA : PROFILAKTYKA, CHOROBY, ŻYWIENIE, DIETA. WYDAWNICTWO ASTRUM, WROCŁAW 2012.
12. TATOŃ J., CZECH A., IDASZAK D.: ŻYWIENIE W CUKRZYCY. WYDAWNICTWO LEKARSKIE PZWL, WARSZAWA 2010.
13. WIECZOREK-CHEŁMIŃSKA Z.: ŻYWIENIE W CHOROBYCH NEREK. WYDAWNICTWO LEKARSKIE PZWL, WARSZAWA 2010.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej